UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE JURIDICE ȘI ECONOMICE

Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 343.824:004(043.2)

GHEORGHIEVA SVETLANA

ASIGURAREA JURIDICĂ A UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN INSTRUIREA CONDAMNAȚILOR

554.01 DREPT PENAL ȘI EXECUȚIONAL PENAL

REZUMATUL
tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2024

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale de Științe Juridice și Economice, Universitatea de Stat din Moldova.

Componența Comisiei de doctorat:

TIMOTIN (GRAMA) MARIANA, doctor în drept, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova, ***președinte***;

MORARU VICTOR, doctor în drept, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova, ***conducător științific***;

CUȘNIR VALERIU, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova, ***membru al comisiei de îndrumare, referent oficial***;

COJOCARU RADION, doctor în drept, profesor universitar, Academia „Ștefan cel Mare" a MAI al R. Moldova, ***referent oficial***;

SULT GHEORGHE, doctor în drept, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Comrat, ***referent oficial***.

Susținerea va avea loc la data de «27» decembrie 2024, la ora 11.00 n cadrul ședinței Comisiei de susținere a tezei în cadrul Școlii Doctorale de Științe Juridice și Economice a Universității de Stat din Moldova, în sala 119 mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, 67, bloc 2.

Teza de doctorat și autoreferatul pot fi consultate la biblioteca Universității de Stat din Moldova și pe site-ul ANACEC.

Autoreferatul a fost expediat la data de «20» noiembrie 2024.

Președintele Comisiei de doctorat
TIMOTIN (GRAMA) MARIANA,
doctor în drept, conferențiar universitar — semnătură

Conducător științific,
MORARU VICTOR
doctor în drept, profesor universitar — semnătură

Autor
GHEORGHIEVA SVETLANA — semnătură

© Gheorghieva Svetlana, 2024

CUPRINS

CADRUL CONCEPTUAL AL CERCETĂRII 4
CONȚINUTUL TEZEI 9
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 22
BIBLIOGRAFIE 29
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI PE TEMA TEZEI 31
ADNOTARE (în limbile română, rusă și engleză) 33

CONCEPTUAL AL CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei studiate. Dreptul la educație este un drept constituțional fundamental al fiecărui individ, indiferent de statutul său juridic. Gradul de realizare a acestui drept se reflectă în posibilitatea persoanei de a-și satisface nevoile spirituale și socio-culturale prin educație. Cu toate acestea, nu toți cetățenii Republicii Moldova pot exercita pe deplin acest drept din diverse motive obiective, în mod special cei care își ispășesc pedeapsa cu închisoare.

Pandemia de COVID-19 a impus schimbarea abordărilor în educație, determinând trecerea la forme de învățământ la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale (TI). Cu toate acestea, accesul la tehnologie și la o conexiune stabilă la internet a fost o provocare pentru mulți, inclusiv pentru condamnați.

Pentru a rezolva această problemă, este necesară o abordare complexă. Este nevoie de inițiative legislative care să permită utilizarea dispozitivelor digitale în scopuri educaționale în instituțiile penitenciare. De asemenea, trebuie elaborate programe educaționale adaptate pentru condamnați și asigurat suportul tehnic corespunzător. O astfel de abordare nu doar că va îmbunătăți nivelul educației în instituțiile penitenciare, ci va contribui la reintegrarea cu succes a condamnaților în societate.

Studierea funcționării sistemului penitenciar scoate în evidență o serie de probleme legate de organizarea și asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a condamnaților. Cercetarea de față este relevantă în contextul studierii problemelor de asigurare juridică a utilizării TI în instruirea condamnaților. Această abordare necesită elaborarea și adoptarea actelor normative, precum și asigurarea finanțării și sprijinului din partea statului pentru dezvoltarea infrastructurii TI în instituțiile penitenciare. De asemenea, este importantă instruirea cadrelor pedagogice prin metodele moderne de utilizare a TI în procesul de educație a condamnaților și oferirea accesului condamnaților la materiale și resurse educaționale moderne.

Semnificația și importanța cercetării sunt explicate prin tendințele înalte de dezvoltare a asigurării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în instruirea condamnaților la nivel global. Lipsa unei reglementări legislative suficiente duce la interpretarea și aplicarea eronată a TI în procesele educaționale din instituțiile penitenciare, ceea ce se reflectă în practica de aplicare a legii și poate încălca drepturile condamnaților.

Studiul problemelor legate de asigurarea juridică a organizării procesului de instruire a condamnaților în cadrul sistemului penitenciar, cu utilizarea noilor tehnologii informaționale, are o mare importanță pentru dezvoltarea sistemului penitenciar și a societății în ansamblu. Aceasta evidențiază necesitatea îmbunătățirii asigurării juridice a procesului educațional în instituțiile penitenciare și dezvoltarea unor metode și instrumente mai eficiente, inclusiv TI, pentru pregătirea condamnaților în vederea adaptării reușite la viața de după eliberare. Modificările legislative propuse vor extinde baza juridică pentru utilizarea eficientă a TI în instruirea condamnaților.

Acestea includ crearea unor mecanisme juridice pentru învățământul la distanță, îmbunătățirea reglementărilor normative și asigurarea accesului la materiale și resurse educaționale moderne. Astfel, asigurarea juridică a utilizării TI în instruirea condamnaților va deveni mai eficientă și va contribui la resocializarea și reintegrarea cu succes a condamnaților în societate.

Baza teoretică a lucrării este fundamentată pe lucrările științifice ale cercetătorilor autohtoni și străini, ceea ce a permis o abordare cuprinzătoare și aprofundată a temei de cercetare. În cadrul studiului, s-a acordat o atenție deosebită analizei lucrărilor cercetătorilor, care au pubilicat in domeniul de referință, care se ocupă de problemele statutului juridic al condamnaților și de realizarea drepturilor și libertăților acestora, inclusiv a drepturilor constituționale social-economice, dreptul la educație.

Până în prezent, în domeniul dreptului execuțional penal nu au fost efectuate studii complexe cu privire la asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale și a învățământului la distanță în educația condamnaților. Acest lucru subliniază relevanța și importanța prezentului studiu, care are drept scop completarea acestui gol și oferirea de recomandări pentru îmbunătățirea statutului juridic al condamnaților în contextul utilizării TI în scopuri educaționale.

Scopul și obiectivele tezei. Teza de doctorat are drept scop cercetarea complexă și multiaspectuală a cadrului asigurării juridice și a condițiilor de utilizare a tehnologiilor informaționale în instruirea persoanelor condamnate, care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare.

În vederea realizării scopului propus, au fost formulate următoarele **obiective** ale cercetării:

- sinteza lucrărilor științifice în domeniul asigurării juridice și utilizării tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a persoanelor care își ispășesc pedeapsa în sistemul penitenciar;
- analiza experienței internaționale privind organizarea, asigurarea juridică și utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a persoanelor condamnate în instituțiile penitenciare;
- cercetarea activităților practice a instituțiilor penitenciare în domeniul organizării educației și al asigurării juridice a utilizării TI în instruirea condamnaților, precum și asigurarea respectării dreptului la educație;
- realizarea unui sondaj atât în rândul condamnaților, cât și al angajaților și specialiștilor din instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova;
- elaborarea directivelor pentru îmbunătățirea activității instituțiilor penitenciare în ceea ce privește realizarea dreptului la educație și asigurarea juridică a utilizării TI în instruirea persoanelor condamnate în sistemul penitenciar al RM;
- formularea de concluzii, propuneri și recomandări pentru îmbunătățirea legislației Republicii Moldova, în vederea eliminării lacunelor în reglementarea și asigurarea juridică a utilizării TI în educația persoanelor condamnate.

Ipoteza de cercetare constă în faptul că asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a condamnaților poate îmbunătăți semnificativ calitatea educației acestora. Acest lucru, la rândul său, va contribui la resocializarea cu succes a condamnaților și la reintegrarea lor în societate. Pentru aceasta, este necesară elaborarea unei legislații eficiente, crearea unor mecanisme juridice pentru învățământul la distanță, precum și asigurarea accesului la infrastructura TI și la resurse educaționale moderne în instituțiile penitenciare.

Sinteza metodologică de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Suportul methodologic și teoretico-științific al lucrării este alcătuit dintr-o paleta diversficată de surse de specialitate. Metodele folosite în atingerea obiectivelor au fost diverse, începînd cu metoda dialectică de cunoaștere a fenomenelor sociale, iar pentru obținerea unor rezultate veridice, au fost aplicate în mod complex următoarele metode științifice generale și particulare de cunoaștere: metoda istorico-juridică; metoda comparativ-juridică; metoda logică; metoda lingvistică; metoda juridică; metoda empirică; metodele de inducție, deducție și prognoză.

Obiectul cercetării îl constituie relațiile sociale care apar în procesul realizării dreptului la educație și asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale moderne în procesul de instruire a condamnaților.

Baza empirică a cercetării include sondajul efectuat în rândul condamnaților și al angajaților instituțiilor penitenciare. La data de 01.07.2024, în Republica Moldova existau 4788 de condamnați. La cercetare au participat 1683 de condamnați (aproximativ 35,15%) și 66 de angajați și specialiști din instituțiile penitenciare. Studiul acoperă o gamă largă de opinii și date, ceea ce asigură fiabilitatea și fundamentarea concluziilor.

Baza normativă a cercetării o constituie documentele internaționale privind drepturile omului, Constituția RM, Codul de Executare al RM, Codul Educației al RM, alte legi și acte normative în domeniul executării pedepsei cu închisoarea, precum și documente normative legate de utilizarea tehnologiilor informaționale în educație.

Noutarea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute este determinată de sența cercetării, care reprezintă unul dintre primele studii complexe a asigurării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în procesele educaționale pentru condamnați în Republica Moldova, identificarea și propunerea unor modificări legislative concrete pentru eliminarea lacunelor existente, studiul și adaptarea experienței internaționale și a impactului tehnologiilor informaționale asupra resocializării condamnaților, contribuind astfel semnificativ la completarea teoriei și practicii dreptului execuțional penal și a tehnologiilor educaționale în sistemul penitenciar.

Noutatea științifică a cercetării se reflectă în următoarele teze prezentate pentru susținere:

- a fost realizată o analiză cuprinzătoare a procesului de organizare și asigurare juridică a utilizării TI în instruirea condamnaților, reprezentând o abordare inovatoare a acestei teme;

- au fost identificate problemele asigurării juridice a utilizării TI în procesul de instruire a condamnaților și au fost propuse soluții pentru îmbunătățirea bazei legislative și a reglementării;
- a fost analizat procesul de dezvoltare a concepțiilor științifice și a reglementărilor normative privind instruirea condamnaților;
- a fost justificată necesitatea de a ține cont de experiența internațională și soluțiile juridice ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) în contextul utilizării tehnologiilor informaționale în instruirea condamnaților, contribuind astfel la cooperarea internațională;
- au fost identificate tipurile și formele de organizare a procesului de instruire, precum și principiile asigurării juridice a utilizării TI în sistemul penitenciar al Republicii Moldova;
- a fost argumentată ideea de a oferi condamnaților posibilitatea de a urma studii postuniversitare, inclusiv în cadrul școlilor doctorale, ceea ce ar facilita adaptarea lor și ar reduce recidiva;
- au fost identificați factorii de interacțiune între educație și dezvoltarea personală în mediul informațional al condamnaților și au fost determinate cele mai eficiente metode de instruire;
- au fost definite modalitățile de creștere a eficienței asigurării juridice a utilizării TI în educația condamnaților;

Contribuția autorului în cadrul cercetării:

Din punct de vedere doctrinar-teoretic:

- Concluziile prezentate în lucrare, dezvoltă și completează abordările științifice anterioare privind studiul problemelor de asigurare juridică a utilizării tehnologiilor informaționale moderne în educația persoanelor care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare;
- Sa propus introducerea unor noi termeni în aparatul terminologic: „învățământ la distanță", „tehnologii informaționale" în cadrul legislației în vigoare a RM și clarificarea terminologică în utilizarea acestora;

Contribuția practică:

- A fost elaborat un proiect al Regulamentului „Privind organizarea învățământului la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale în instituțiile penitenciare" pentru implementarea programelor educaționale utilizând TI;
- A fost propusă completarea articolului 208 din Codul de Executare al Republicii Moldova „Accesul condamnaților la informație", incluzând prevederi privind dreptul de acces la TI în scopuri educaționale;
- S-a propus o nouă redactare a articolului 240, „Instruirea condamnaților", din Codul de Executare al Republicii Moldova, incluzând prevederi noi despre învățământul la distanță;
- Au fost aduse propuneri de completare a Legii Republicii Moldova „Cu privire la sistemul administrației penitenciare", vizând îmbunătățirea asigurării juridice și a infrastructurii TI pentru educație;

- A fost propusă completarea Codului Educației al Republicii Moldova în privința art. 3 „Noțiuni principale";

Concluziile formulate în urma cercetării desfășurate se remarcă prin originalitate și includ recomandări concrete privind îmbunătățirea reglementării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților din instituțiile penitenciare.

Semnificația practică a lucrării:

- **În plan normativ**, concluziile și recomandările formulate în lucrare pot fi utilizate la reformarea sistemului penitenciar și la îmbunătățirea legislației care reglementează procesele educaționale pentru persoanele care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare. În special, se propune crearea unui cadru normativ care să asigure utilizarea tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. De asemenea, rezultatele cercetării pot fi folosite pentru optimizarea organizării procesului de învățământ în sistemul penitenciar al Republicii Moldova.

- **În plan didactic**, rezultatele obținute pot fi utilizate la elaborarea și implementarea programelor de studii în instituțiile de învățământ, în formarea și perfecționarea cadrelor didactice, precum și pentru creșterea calificării personalului din sistemul penitenciar, asigurând astfel pregătirea acestora pentru utilizarea TI și a metodelor de educație la distanță. Rezultatele pot fi utile și pentru cercetări științifice viitoare în acest domeniu.

Problema științifică principală soluționată constă în elaborarea caracteristicilor specifice ale asigurării juridice privind utilizarea tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. Aceasta presupune stabilirea unei reglementări juridice concrete, distincte de alte sisteme educaționale și juridice, pentru a fi aplicată corect în diverse situații legale. Studiul dezvoltă cunoștințele științifice despre conținutul și natura juridică a educației în instituțiile penitenciare, analizează experiența internațională și propune modalități de îmbunătățire a cadrului normativ pentru integrarea eficientă a TI în procesele educaționale.

Semnificația teoretică a cercetării derivă din necesitatea dezvoltării unor noi abordări conceptuale și justificarea schimbărilor sistemice în legislație în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. Concluziile și rezultatele cercetării pot fi aplicate la elaborarea și perfecționarea actelor normative în domeniul educației penitenciare.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele cercetării au fost prezentate și aprobate în cadrul diferitelor platforme științifice, inclusiv la conferințe internaționale și naționale, precum și în reviste științifice.

CONȚINUTUL TEZEI

Introducerea justifică relevanța și importanța temei de cercetare, evidențiind necesitatea reglementării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. Sunt descrise scopul și obiectivele cercetării, noutatea științifică, semnificația teoretică și practică a acesteia. Este prezentată metodologia și metodele de analiză juridică utilizate în cadrul lucrării. Este reflectat gradul de studiu al problemei în literatura de specialitate, sunt propuse principalele teze pentru susținere și este identificată problema științifică esențială rezolvată în cursul cercetării. De asemenea, introducerea include informații despre structura lucrării și aprobarea rezultatelor obținute.

Capitolul I „Analiza doctrinară a aspectelor organizaționale și juridice privind utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a condamnaților" este dedicat cercetării fundamentelor teoretice și legislative ale aplicării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. Capitolul prezintă o analiză cuprinzătoare a viziunilor teoretico-juridice asupra acestei probleme, incluzând studiul lucrărilor științifice existente și al standardelor legale.

Prezentul studiu a demonstrat că mulți autori consideră educația persoanelor care își ispășesc pedeapsa în sistemul penitenciar ca fiind un proces esențial, care contribuie la reabilitarea acestora și la pregătirea pentru viața după eliberare. Programele educaționale joacă un rol cheie în dezvoltarea unor calități precum onestitatea, responsabilitatea, hărnicia și respectul față de lege și drepturile altor persoane.

Este de remarcat că problemele legate de educația în sistemul penitenciar sunt complexe și multiaspectuale, existând numeroase opinii și perspective asupra acestei teme. Unii ar putea considera că educația nu este cel mai eficient mijloc de resocializare și adaptare reușită după eliberare sau că aceasta este insuficientă în instituțiile penitenciare. Cu toate acestea, în general, cercetările indică un efect pozitiv al educației asupra comportamentului și adaptării cu succes a condamnaților, precum și asupra umanizării sistemului penitenciar, ceea ce confirmă importanța acestui factor.

Viziunile cercetătorilor asupra educației condamnaților au evoluat. În prezent, accentul este pus pe asigurarea faptului că condamnații eliberați sunt educați și capabili să devină membri integri ai societății. La etapa actuală, educația în sistemul penitenciar trebuie să se dezvolte cu o abordare științifică, care să țină cont de abilitățile, motivația, interesele și nevoile fiecărui condamnat.

Metodele de instruire centrate pe persoană contribuie la conștientizarea greșelilor comise de condamnați și la schimbarea modelelor de comportament, ceea ce reduce rata recidivei. Totuși, educația nu trebuie să fie doar un mijloc de ameliorare a pedepsei, ci o cale de atingere a obiectivelor reabilitării.

Nivelul de educație influențează semnificativ formarea intereselor și nevoilor condamnaților. Cei care au un nivel mai înalt de educație manifestă un interes mai mare pentru studiu și literatură, iar probabilitatea dezvoltării unor nevoi negative este mai scăzută. Problema educației în sistemul penitenciar este strâns legată de rata recidivei. Asimilarea spontană a normelor antisociale în condiții de izolare, incapaci-

tatea de a se adapta la dezvoltarea rapidă a tehnologiilor informaționale și instabilitatea structurii pieței subliniază importanța unei educații de calitate.

Studiul nostru confirmă semnificația conceptului de sistem penitenciar și evidențiază necesitatea îmbunătățirii statutului juridic al condamnaților prin asigurarea accesului la educație și utilizarea TI. Lipsa unei reglementări juridice în domeniul utilizării TI în educația condamnaților în Republica Moldova reprezintă o problemă stringentă, care necesită soluționare.

Deși în numeroase articole științifice au fost deja abordate aceste teme, cercetarea noastră adaugă noi perspective în înțelegerea problemelor și identificarea modalităților de soluționare. Am constatat că educația joacă un rol crucial, iar metodele de instruire centrate pe individ și utilizarea TI pot îmbunătăți considerabil abordarea constructivă a procesului de învățământ în instituțiile penitenciare.

S-a acordat o atenție deosebită importanței activităților educaționale, bazate pe idei clare, planificare riguroasă și personal calificat.

Unul dintre principalele izvoare ale dreptului la educație este **Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948**, conform căreia „fiecare are dreptul la educație" și că „educația trebuie să fie orientată spre dezvoltarea completă a personalității umane și spre întărirea respectului pentru drepturile omului și libertățile fundamentale"[1]. **Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale din 1966** reprezintă un document-cheie, care definește statutul juridic al persoanei în domeniul drepturilor economice, sociale și culturale[2].

În prevederile **Convenției cu privire la Drepturile Copilului din 1989**, se recunoaște importanța mass-media în furnizarea de materiale educaționale și se promovează cooperarea internațională în elaborarea și distribuirea informațiilor educative și a literaturii pentru copii[3]. Convenția stipulează accesibilitatea învățământului superior în funcție de abilități, măsuri pentru asigurarea frecventării regulate a școlii și reducerea abandonului școlar, precum și interzice discriminarea în dreptul la educație pentru minoritățile etnice, religioase și lingvistice[4].

Analiza documentelor internaționale arată că „învățământul elementar" trebuie să fie obligatoriu, în special pentru persoanele analfabete și tinerii, cărora instituțiile penitenciare ar trebui să acorde o atenție deosebită.

Constituția Republicii Moldova garantează dreptul la educație și stabilește drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor[5]. **Codul Educației al Republi-**

1 Всеобщая декларация прав человека Принята резолюцией 217 A (III) Генеральной Ассамблеи ООН от 10 декабря 1948 года Доступно: www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml

2 Международный пакт об экономических, социальных и культурных правах Принят резолюцией 2200 A (XXI) Генеральной Ассамблеи от 16 декабря 1966 года.

3 Конвенция о правах ребенка Принята и открыта для подписания, ратификации и присоединения резолюцией Генеральной Ассамблеи ООН № 44/25 от 20 ноября 1989 г. Доступно: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/childcon.shtml

4 ГЕОРГИЕВА, С., ЧИРКОВ, Е. Правовые стандарты в области образования осужденных и их анализ. In: Traditie și inovare în cercetarea științifică, 8 octombrie 2021, Bălți: Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți, Ediția 10, Vol. II, 2021. 149–153 pp. ISBN 978–9975–50–272–6

5 Конституция Республики Молдова от 29 июля 1994 года Опубликован: 29–03–2016 в Monitorul Oficial № 78 статья № 140

cii Moldova reglementează sistemul de educație, stabilind drepturile și obligațiile participanților la procesul educațional[6]. **Codul de Executare al Republicii Moldova** definește modul de executare a pedepselor, inclusiv organizarea procesului de învățământ pentru condamnați. Conform articolului 240 din Codul de Executare al RM, condamnații au dreptul la educație, iar administrația instituțiilor penitenciare este obligată să creeze condiții pentru obținerea acesteia[7].

Codul Științei și Inovației al Republicii Moldova stabilește statutul juridic al cercetătorilor științifici și reglementează utilizarea tehnologiilor inovative în scopuri educaționale și științifice[8]. **Legea Republicii Moldova „Privind sistemul administrației penitenciare"** reglementează organizarea și funcționarea sistemului penitenciar, incluzând aspectele legate de educație și reabilitarea condamnaților[9]. Această lege stabilește obligațiile administrației penitenciare în organizarea procesului educațional, asigurând condiții pentru obținerea educației și formarea profesională de către condamnați. În mod specific, administrația este obligată să creeze și să susțină programe educaționale care corespund standardelor naționale și care iau în considerare nevoile și capacitățile individuale ale condamnaților.

Legea Republicii Moldova „Privind protecția datelor cu caracter personal" reglementează aspectele privind protecția datelor, stabilind principii fundamentale de prelucrare a datelor personale, cum ar fi legalitatea, echitatea, transparența, limitarea scopului, minimizarea datelor și asigurarea securității acestora[10].

Asigurarea accesului persoanelor care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare la programe educaționale de calitate și integrarea TI în procesul educațional sunt aspecte esențiale care contribuie la reintegrarea acestora în societate. Aplicarea metodelor inovative și respectarea standardelor internaționale privind drepturile omului permit îmbunătățirea condițiilor de detenție și sporesc șansele de adaptare reușită după eliberare. Oferirea posibilităților de instruire și formare profesională pentru condamnați trebuie să devină o parte esențială și bine organizată a sistemului penitenciar.

Capitolul II „Asigurarea juridică și practica utilizării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților în sistemul execuțional penal" este dedicat cercetării aspectelor juridice și practice ale aplicării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. În acest capitol, sa efectuat un studiu privind necesitatea educației pentru condamnați, analizând rolul și locul acestora în sistemul de reabilitare, precum și utilizarea TI în procesul educațional al condamnaților și importanța acestuia în cadrul sistemului. De asemenea, sunt prezentate diferitele tipuri și forme de instruire a con-

6 Кодекс об образовании от 17 июля 2014 года № 152 Опубликован: 24.10.2014 в Monitorul Oficial Nr. 319–324 статья №: 634

7 Исполнительный кодекс Республики Молдова от 24.12.2004 Опубликован: 05.11.2010 в Monitorul Oficial Nr. 214–220

8 Кодекс о науке и инновациях № 259 от 15–07–2004, Опубликован 30–07–2004 в Monitorul Oficial al № 125–129 статья № 663

9 Закон о системе пенитенциарной администрации №.300 от 21.12.2017. Опубликован: 16–02–2018 в Monitorul Oficial № 48–57 статья № 124

10 Закон о защите персональных данных № 133 от 08–07–2011 Опубликован: 14–10–2011 В: Monitorul Oficial № 170–175 статья № 492

damnaților în instituțiile penitenciare din Republica Moldova. În plus, a fost realizată o analiză a experienței internaționale privind organizarea procesului educațional pentru condamnați. Sunt formulate concluzii și recomandări pentru îmbunătățirea sistemului educațional în instituțiile penitenciare, bazate pe analiza acestor practici.

Problemele din sistemul penitenciar se reflectă, de asemenea, în politica penală generală a statului. În Moldova, durata medie a pedepsei cu închisoarea este una dintre cele mai mari printre țările CoE, fiind depășită doar de Azerbaidjan și Portugalia. Ca urmare, rata condamnaților raportată la populație în Moldova este de două ori mai mare decât media țărilor CoE [11]. Având în vedere perioadele lungi de detenție și nivelul scăzut de implicare în activități de utilitate publică (mai puțin de 15% în ultimul deceniu), obiectivul pedepsei penale nu este în mare parte atins, ceea ce indică o politică penală severă și ineficientă[12].

Regulile minime standard pentru tratamentul deținuților recomandă „considerarea condamnaților la închisoare nu ca fiind excluși din societate, ci ca membri cu drepturi depline ai acesteia"[13]. Concepția modernă a regimului execuțional penal include diverse activități în locurile de detenție: muncă, formare profesională, educație, programe de modificare a comportamentului, consiliere, terapie de grup, educație fizică, îndrumare religioasă, activități sociale și culturale, precum și pregătirea pentru eliberare[14].

Conform legislației Republicii Moldova, în special art. 72 din Codul Penal al RM și art. 385 din Codul de Procedură Penală al RM, pedeapsa cu închisoarea se execută în instituții penitenciare de tip deschis, semi-deschis și închis. Femeile și minorii sunt deținuți în instituții penitenciare separate, iar condamnații care necesită îngrijiri medicale sunt internați în spitalul penitenciar.

Pe teritoriul Republicii Moldova funcționează **17 instituții penitenciare**, dintre care: instituții de tip deschis și semi-deschis — 2, de tip închis — 9, centre de detenție pentru minori și tineri — 1, instituții penitenciare pentru femei — 1, case de arest preventiv — 3 și spitale penitenciare — 1[15].

În contextul instituțiilor penitenciare, asigurarea accesului la educație ajută condamnații să se adapteze cu succes în societate și să își găsească un loc de muncă.

Referitor la utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul educațional al persoanelor care își ispășesc pedeapsa, aceasta joacă un rol esențial în reabilitarea și pregătirea condamnaților pentru viața după eliberare. Tehnologiile informaționale

11 https://justice.gov.md/sites/default/files/document/attachments/koncepciya_vvedeniya_progressivnoy_sistemy_ispolneniya_nakazaniy_v_vide_lisheniya_svobody.pdf

12 Руководство UNODC, по оценке уголовного правосудия. Меры, связанные и не связанные с лишением свободы, социальная реинтеграция [UNODC, Custodial and Non–custodial Measures, Social Reintegration, Criminal Justice Assessment Toolkit,], Нью–Йорк, 2006 г., стр. 18

13 Приняты на первом Конгрессе ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями, состоявшемся в Женеве в 1955 году, и одобрены Экономическим и Социальным Советом в его резолюциях 663 C (XXIV) от 31 июля 1957 года и 2076 (LXII) от 13 мая 1977 года. Доступно: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/prison.shtml

14 Руководство UNODC, по оценке уголовного правосудия. Меры, связанные и не связанные с лишением свободы, социальная реинтеграция, Нью–Йорк, 2006 г., стр. 18

15 https://www.anp.gov.md/raport–statistic–date–statistice (дата посещения 21.05.2024)

fac educația mai accesibilă și eficientă, permițând condamnaților să dobândească noi competențe utile pentru viitor.

Conform **Strategiei de dezvoltare a sectorului tehnologiilor informaționale și a ecosistemului digital inovator pentru anii 2018–2023**[16] și **Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030**[17], tehnologiile informaționale sunt recunoscute drept o componentă importantă pentru creșterea și diversificarea economiei naționale. Integrarea TI în programele educaționale ale instituțiilor penitenciare poate crește semnificativ nivelul de cunoștințe al condamnaților, sporind șansele lor de angajare.

Pentru a crește eficiența programelor educaționale pentru condamnați, este necesară implicarea mai multor actori și specialiști. Ca supliment la activitatea pedagogilor și a asistenților sociali, voluntarii pot contribui la organizarea activităților educative și psihosociale pentru condamnați, lărgind orizonturile și perspectivele lor pentru viitor.

În sistemul de programe socio-educaționale aplicate condamnaților din instituțiile penitenciare sunt incluse programe menite să finalizeze nivelul de educație al deținuților, formarea profesională, sprijinul social și familial, educația moral-civică, educația juridică etc[18]. Aceste programe ajută condamnații să își dezvolte abilitățile sociale și profesionale, oferindu-le sprijin în diverse domenii.

Unul dintre elementele cheie care necesită o atenție specială este aplicarea TI în procesul educațional din instituțiile penitenciare. În prezent, nu există un mecanism eficient de implementare a TI, ceea ce limitează considerabil posibilitățile programelor educaționale. Utilizarea TI în educația condamnaților poate îmbunătăți semnificativ calitatea instruirii și poate extinde accesul la resursele educaționale. Acest lucru include cursuri online, biblioteci digitale, materiale didactice interactive și alte tehnologii educaționale moderne.

Totuși, în afară de problema principală a vidului legislativ în ceea ce privește accesul condamnaților la învățământul secundar profesional și superior în locurile de detenție, există și o problemă legată de materialul didactic: pentru instruirea condamnaților, pe lângă manuale, este necesar să se lucreze cu modele și exponate tehnice sub formă de materiale didactice[19]. De asemenea, este nevoie de acces la internet pentru organizarea învățământului la distanță, ceea ce administrația penitenciară nu poate asigura de una singură[20].

16 Постановление Правительства Стратегия развития отрасли информационных технологий ийнновационной экосистемы на 2018–2023 годы. Приложение №1. № 904/2018 Доступно: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=111498

17 Постановление Правительства Республики Молдова Об утверждении Стратегии цифрового преобразования Республики Молдова на 2023–2030 годы. от 6 сентября 2023 года

18 CERNEAVSCHI, V. Reintegrarea socială a persoanelor ex–deținute. In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: materialele conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă".. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă", vol. 1, 2014. 449–456 p.

19 ПОЛОЗЮК, В. Научить учиться. В: Преступление и наказание, № 7, 2006. 3 с.

20 МИРОНОВА, С., КОНСТАНТИНОВА, И. Основные особенности организации образования в местах лишения свободы În: Conferința «Știință, educație, cultură»Comrat, Moldova, 10 februarie 2017. Comrat: USC, Vol.2, 2017. 202–204 pp. ISBN 978–9975–83–040–9.

Implementarea TI în educație contribuie, de asemenea, la dezvoltarea abilităților digitale, care sunt cerute pe piața modernă a muncii. Standardele internaționale și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) subliniază dreptul condamnaților la educație. CtEDO a subliniat în mod repetat că acest drept fundamental trebuie să fie accesibil tuturor, inclusiv condamnaților. În hotărârile sale, Curtea accentuează necesitatea creării condițiilor pentru obținerea educației și formării profesionale, contribuind astfel la reabilitare și adaptare socială.

Exemplele din practica CtEDO demonstrează importanța minimizării și justificării restricțiilor impuse asupra educației. Astfel, încălcarea dreptului la educație al unui condamnat poate fi contestată în instanță, fapt confirmat de cazul Mehmet Reșit Arslan, condamnat la închisoare pe viață în 1992, și Orhan Bingöl, condamnat la închisoare pe viață în 1995. Aceștia au depus plângeri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), invocând încălcarea dreptului lor la educație și accesul la informație.

Așa, cum s-a menționat anterior, în Republica Moldova a fost aprobată **Strategia de transformare digitală pentru anii 2023–2030**[21], care vizează dezvoltarea serviciilor digitale și creșterea accesibilității la internet. Cu toate acestea, la fel ca în alte țări, în Moldova există probleme privind accesul la internet în regiunile rurale și defavorizate, ceea ce poate duce la încălcarea drepturilor omului privind accesul liber la informație și libertatea de exprimare. De aceea, este necesar să se continue eforturile pentru a reduce decalajul digital și a asigura accesul universal la internet.

Concluziile formulate, subliniază importanța reabilitării condamnaților prin formarea unui respect față de societate și valorile acesteia. Educația joacă un rol esențial în acest proces, neutralizând comportamentele negative și dezvoltând perspective și interese pozitive. Programele educaționale și de muncă pentru condamnați sunt de o importanță deosebită. Aceste măsuri nu doar că dezvoltă competențele acestora, dar și contribuie la întărirea trăsăturilor de personalitate și a echilibrului psihologic. Este important să se sprijine programele de educație spirituală și morală, care ajută condamnații să-și revizuiască valorile și prioritățile de viață. În combinație cu programele educaționale și de muncă, acestea creează o abordare complexă a resocializării, oferind rezultate durabile.

Administrația instituției penitenciare și autoritățile locale pot facilita accesul condamnaților la învățământul profesional secundar sau superior. Legislația muncii prevede concediu pentru perioadele de examinare în cazul în care condamnatul este implicat în activități de muncă[22]. Educația profesională și superioară au o importanță semnificativă pentru dezvoltarea personală și profesională a persoanelor, contribuind la îmbunătățirea calității vieții și la avansarea în carieră.

---

21 Постановление Правительства Республики Молдова Об утверждении Стратегии цифрового преобразования Республики Молдова на 2023–2030 годы. от 6 сентября 2023 года В: Официальный Монитор, Nr. 383–386. 12.10. 2023. Статья № 650

22 МИРОНОВА, С., КОНСТАНТИНОВА, И. Основные особенности организации образования в местах лишения свободы În: Conferința «Știință, educație, cultură»Comrat, Moldova, 10 februarie 2017. Comrat: USC, Vol.2, 2017. 202–204 pp. ISBN 978–9975–83–040–9

Pentru condamnații izolați de societate, forma cea mai adecvată de educație este învățământul la distanță. Aceasta permite obținerea de studii și creșterea calificărilor fără a părăsi instituția penitenciară, ceea ce este esențial pentru asigurarea siguranței și a ordinii publice. De asemenea, autoeducația joacă un rol important, oferindu-le condamnaților posibilitatea de a explora noi subiecte, care pot constitui o bază pentru dezvoltarea profesională. Învățământul la distanță, devenind din ce în ce mai popular, poate oferi condamnaților accesibilitate și comoditate, precum și o varietate mai largă de cursuri și programe, ceea ce poate fi de mare folos în viața lor de după eliberare.

În literatura de specialitate, conceptele precum învățământul la distanță, învățământul cu frecvență redusă și tehnologiile informaționale în cadrul învățământului la distanță erau rareori discutate anterior. Totuși, în prezent, aceste concepte au devenit evidente și deosebit de actuale în domeniul educațional. Învățământul la distanță este considerat o nouă formă de instruire, care co-există alături de formele tradiționale de învățământ — cu frecvență, cu frecvență redusă și externat — în sistemul educației continue[23]. Această formă de instruire a devenit posibilă datorită dezvoltării tehnologiilor informaționale.

Asigurarea accesului la învățământul la distanță și la tehnologiile aferente în locurile de detenție poate avea un impact pozitiv asupra acestor instituții. În primul rând, acest lucru poate contribui la obținerea educației și a calificărilor profesionale. În al doilea rând, instruirea poate ocupa timpul condamnaților, reducând astfel probabilitatea conflictelor în interiorul instituției și sporind siguranța generală. De asemenea, educația poate deveni un instrument eficient pentru reducerea recidivei și creșterea șanselor de reintegrare a condamnaților în viața socială și profesională. În general, asigurarea accesului la educația la distanță și la tehnologiile necesare poate îmbunătăți calitatea vieții și perspectivele condamnaților, contribuind totodată la sporirea eficienței și siguranței instituțiilor[24].

În cadrul cercetării de față, am identificat un gol în legislație privind accesul la studii de doctorat prin diverse forme de instruire. Inițial, legea privind învățământul postuniversitar pentru ciclul III — doctoratul — prevedea doar două forme de instruire: cu frecvență și cu frecvență redusă. Aceasta era în contradicție cu tendințele moderne din educație și limita accesul la instruire pentru anumite categorii de persoane, inclusiv cele aflate în instituțiile penitenciare.

Având în vedere această lacună, am venit cu ideea de a recomanda modificarea legislației, prin adăugarea la Codul Educației al RM a unui nou alineat „c" la articolul 78, care ar permite accesul la studii de doctorat în formatul de învățământ la distanță. Totuși, legiuitorul a identificat deja această lacună, iar în septembrie 2023 a fost adoptată o modificare corespunzătoare, care include posibilitatea de a urma studii doctorale în formatul de învățământ la distanță.

23 ПОЛАТ, Е. С. Понятийный аппарат дистанционного обучения. (дата посещения 15.01.2021) Доступно: http://vio.uchim.info/Vio_19/cd_site/articles/art_1_21.htm.

24 GHEORGHIEVA, S, POSTU, I, *Access to information technology and prospects of distance education in penal institutions in Moldova*. In: Legea și Viața Publicație științifico–practică, № 1 (377), 2024. 17 p. ISSN 2587–4365

Conform legislației naționale a Republicii Moldova, cetățenii, inclusiv condamnații, au dreptul la educație de nivelul ciclului III. Cu toate acestea, în ciuda lipsei unor restricții legislative pentru obținerea studiilor postuniversitare în penitenciare, în practică, condamnații se confruntă cu numeroase obstacole. Accesul limitat la tehnologii moderne, echipamente, biblioteci și alte surse de informații reduce posibilitățile de desfășurare a activităților practice și de analiză calitativă a literaturii, ceea ce afectează negativ calitatea procesului de învățământ. De asemenea, personalul didactic nu este adesea pregătit pentru a oferi instruire la acest nivel, ceea ce înrăutățește suplimentar procesul educațional.

Astfel, dreptul formal la educație de ciclul III nu garantează accesul efectiv pentru condamnați. Este necesară elaborarea și implementarea unor măsuri care să elimine aceste bariere și să asigure accesul de calitate la învățământul superior pentru toți condamnații.

Activitatea științifică poate reprezenta o alternativă utilă și productivă la ocuparea tradițională a forței de muncă în instituțiile penitenciare. În situațiile în care condamnații nu au posibilitatea de a desfășura muncă fizică sau locurile de muncă sunt insuficiente, cercetarea științifică și activitatea educațională pot constitui o ocupație semnificativă și eficientă. Studiile arată că participarea la programe educaționale și de cercetare contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de rezolvare a problemelor și a auto-organizării. Implicarea în activitatea științifică poate, de asemenea, stimula dezvoltarea personală și profesională a condamnaților, oferindu-le posibilitatea de a-și folosi productiv timpul și capacitățile intelectuale. Acest lucru poate fi deosebit de important pentru condamnații cu studii superioare, care își pot aplica cunoștințele și competențele în practică.

Introducerea unei astfel de alternative poate ajuta la umplerea timpului liber și la îmbunătățirea stării morale a condamnaților, aducând beneficii și comunității științifice, și societății în ansamblu. Prin urmare, ar fi logic să se prevadă legislativ posibilitatea ca condamnații cu studii superioare să desfășoare activități științifice în locul muncii tradiționale. Acest pas ar contribui la crearea unui sistem penitenciar mai uman și eficient, axat nu doar pe pedepsire, ci și pe reabilitarea condamnaților.

Învățământul la distanță în instituțiile penitenciare, cu utilizarea tehnologiilor informaționale, prezintă numeroase avantaje. Aceasta permite condamnaților să obțină educație fără a fi necesară prezența fizică în instituția de învățământ și fără contact direct cu profesorul. Această abordare este deosebit de valoroasă în condițiile resurselor limitate sau în lipsa personalului didactic calificat în instituție. Condamnații pot alege programe educaționale din orice parte a lumii și pot studia la un nivel avansat de cunoștințe și tehnologii.

Trebuie menționat faptul că, în mai multe țări semnatare ale convențiilor internaționale, acestea au obligația de a-și adapta legislația națională la normele internaționale, respectând drepturile fundamentale ale condamnaților. În ceea ce privește drepturile socio-economice ale condamnaților privați de libertate, inclusiv dreptul la educație, implementarea acestora variază în funcție de caracteristicile fiecărei țări și,

de regulă, este realizată într-o măsură mai mică decât cea stipulată în legislație. Prin urmare, fiecare țară are propriul său model de asigurare a drepturilor socio-economice ale condamnaților, și este esențial să se continue eforturile pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție și resocializare a condamnaților în fiecare caz specific[25].

În multe țări, sectorul al treilea participă activ la oferirea serviciilor educaționale pentru condamnați, în special în domeniul educației non-formale. Acest aspect este crucial pentru condamnații care își ispășesc pedepse lungi, deoarece de multe ori reprezintă primul pas în integrarea în procesul educațional al sistemului penitenciar. Programele sectorului al treilea pot include formare profesională, pregătire pentru angajare, cursuri de alfabetizare și instruire în abilități esențiale pentru viață.

În ciuda riscului ca participarea voluntarilor la educația penitenciară să fie văzută ca un substitut pentru profesorii profesioniști, participarea lor este totuși foarte valoroasă, deoarece poate completa activitatea educatorilor, precum și poate crea legături între Comunitate și deținuți. Încurajarea participării voluntarilor instruiți la reabilitarea închisorilor este tema Strategiei britanice de reformă și Reabilitare a închisorilor din 2009. Deși participarea acestor voluntari rămâne limitată, este important să le oferim îndrumare și sprijin clar, ținând cont de rolul lor în închisoare. Prin urmare, este important să se dezvolte politici și programe adecvate care să permită utilizarea potențialului voluntarilor instruiți în cel mai eficient și sigur mod. Aceste abordări pot fi aplicate și în Moldova, făcând posibilă o mai bună organizare a muncii cu condamnații și ajutându-i să dobândească competența și educația necesare.

Capitolul III „Aspecte organizaționale privind utilizarea tehnologiilor informaționale în educația condamnaților în instituțiile penitenciare" este dedicat cercetării aplicării TI în programele educaționale destinate condamnaților, identificării factorilor care influențează implementarea eficientă și modalităților de creștere a eficienței. Capitolul analizează impactul educației asupra dezvoltării personale a condamnaților, situația actuală a proceselor educaționale și necesitatea îmbunătățirii acestora, luând în considerare opiniile condamnaților, personalului și specialiștilor din instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova. De asemenea, este inclusă o analiză a formării competențelor digitale ale condamnaților și sunt prezentate rezultatele unui sondaj realizat în rândul condamnaților, angajaților și specialiștilor din sistemul penitenciar. Astfel, capitolul conține recomandări practice pentru optimizarea funcționării și îmbunătățirea interacțiunii strategiilor în domeniul educației condamnaților.

Implementarea învățământului la distanță pentru condamnați are o justificare practică și tehnologică, având în vedere restricțiile impuse de privarea de libertate. Obiectivul principal constă în utilizarea cât mai eficientă a timpului destinat programelor educaționale și extinderea accesului condamnaților la resurse electronice, facilitând astfel asimilarea eficientă a materialelor de studiu.

25 ГЕОРГИЕВА, С., ПОСТУ, И. Использование информационных технологий в образовании осужденных: зарубежный опыт и правовое регулирование. In: Revista Institutului Național al Justiției, nr. 4(67), 2023. 37–45 pp. ISSN 1857–2405.

Tehnologiile informaționale urmăresc, de asemenea, crearea unui volum sistematic de cunoștințe, extinderea accesului la acestea și ușurința utilizării. Aceste tehnologii permit dezvoltarea unor metode de instruire mai eficiente și flexibile, adaptate nevoilor individuale ale condamnaților, contribuind la îmbunătățirea calității educației și la creșterea motivației acestora[26].

Acestea au caracteristici care fac posibilă dezvoltarea unor metode de predare mai eficiente și mai flexibile axate pe dezvoltarea personală și nevoile individuale ale elevilor. Utilizarea TI contribuie, de asemenea, la un control mai precis asupra calității educației și la creșterea motivației elevilor.

Principalul avantaj al tehnologiei informației este crearea unui mediu informațional în închisori, care oferă profesorilor și studenților condamnați posibilitatea de a lucra cu un computer ca mijloc universal de procesare a informațiilor. Utilizarea TI permite accesul la diverse resurse și instrumente informaționale, ceea ce îmbunătățește semnificativ procesul educațional în instituțiile penitenciare. Aceasta include utilizarea sistemelor multimedia, editoare de text și imagini, foi de calcul și baze de date. Astfel de tehnologii contribuie la activarea procesului educațional și la adaptarea condamnaților la noi cunoștințe și abilități[27].

În plus, utilizarea tehnologiilor informaționale în cadrul instituțiilor penitenciare îmbunătățește semnificativ calitatea educației, oferind acces la diverse materiale didactice electronice, inclusiv cursuri online și programe de studii. Aceasta permite condamnaților să acceseze un spectru mai larg de discipline și să obțină cunoștințe la un nivel mai avansat.

Analiza esenței, factorilor și condițiilor de adaptare a condamnaților prezentată mai sus ne permite să abordăm problema organizării mediului educațional ca un factor crucial în formarea personalității. Soluționarea problemei adaptării eficiente a persoanelor private de libertate în cadrul instituțiilor penitenciare poate fi realizată prin influențe psihologice, nu doar din partea mediului extern, ci și din partea mediului intern, care include autoanaliza și dezvoltarea aspectelor psihologice interne ale personalității.

Considerăm că un element de influență fundamental asupra condamnatului îl reprezintă tehnologiile informaționale, care constituie un domeniu esențial de adaptare, oferind acces la informații utile și variate. TI joacă un rol cheie în adaptarea condamnaților, facilitând accesul la resurse informaționale valoroase și contribuind la dezvoltarea competențelor lor personale. Tehnologiile informaționale servesc ca un stimulent pentru creșterea activității și motivației condamnaților și contribuie la schimbarea orientării și percepției acestora asupra lumii înconjurătoare[28].

Din cele expuse mai sus, se poate concluziona, că adaptarea reușită este un factor esențial în procesul de formare a personalității și poate fi obținută prin influențe

26 ПЕГОВ, А. А., ПЬЯНЫХ, Е. Г. Использование современных информационных и коммуникационных технологий в учебном процессе (Краткий курс лекций), 2010. 23 с.

27 ГЕОРГИЕВА, С. Информационные технологии и их воздействие на образовательный процесс осужденных лиц. In: Vector European, Revistă științifico–practică, Nr. 2, 2023. 47–51 pp. ISSN 2345–1106. E–ISSN 2587–358X.

28 Ibidem

psihologice asupra individului. Unul dintre aceste metode este utilizarea TI în procesul educațional, care asigură acces la informații utile și stimulează activitatea, nevoile și motivațiile deținutului. În rezultat, TI joacă un rol crucial în formarea personalității condamnaților, ajutându-i să dezvolte competențele și abilitățile necesare pentru o reintegrare socială de succes după eliberare.

Pe baza analizei diferitelor forme de interacțiune, putem concluziona că metoda tradițională de predare în clasă cu utilizarea TI nu este suficientă și trebuie completată cu alte forme organizatorice: lucrul în proiecte de grup și studiul individual independent. Aceste metode, păstrând un nivel înalt de calitate a educației și necesitând mai puține resurse pentru informatizarea procesului educațional, permit atingerea obiectivelor educaționale și contribuie la dezvoltarea mai eficientă a atât a cadrelor didactice, cât și a studenților-condamnați[29].

Astfel, toate formele de instruire menționate corespund cerințelor de organizare a procesului educațional în instituțiile penitenciare.

Utilizarea modelelor educaționale informatizate, orientate spre adaptarea reușită a condamnaților, necesită o revizuire a metodelor tradiționale, în care cursanții ocupă adesea o poziție pasivă. Tehnologiile informaționale și noile modele de instruire permit o interacțiune mai eficientă între profesori și condamnați, transformând cursanții în participanți activi ai procesului educațional. Aceasta ajută la identificarea mai precisă a lacunelor în cunoștințe și abilități, precum și la dobândirea competențelor necesare pentru adaptarea socială. Fiecare condamnat este unic și necesită o abordare individualizată. Profesorul trebuie să țină cont de acest aspect în activitatea sa, stimulând interesul pentru cunoaștere prin utilizarea inteligentă a tehnologiilor informaționale. Astfel, influența pedagogică devine rezultatul unei colaborări eficiente între profesor și cursant.

Putem identifica câteva direcții esențiale ale informatizării educației:1. Crearea unui mediu virtual informațional-educațional în cadrul instituțiilor de învățământ, care să asigure implementarea eficientă a tehnologiilor în procesul educațional; 2. Implementarea tehnologiilor informaționale în educație pentru sprijinirea procesului de învățare și desfășurarea cercetărilor științifice; 3. Dezvoltarea unui spațiu educațional informațional comun, care conectează diverse instituții de învățământ și oferă acces la resurse educaționale și oportunități de instruire.

Toate aceste direcții ale informatizării educației au ca scop crearea unui mediu educațional modern, flexibil și accesibil, care contribuie la asigurarea unui învățământ de calitate pentru toți participanții procesului educațional[30].

Este important de menționat că tehnologiile informației și comunicațiilor permit crearea unor medii virtuale informațional-educaționale, implementarea meto-

29 ГЕОРГИЕВА, С. Исследование факторов психологического компонента у обучающихся осужденных при использовании ИТ. În: Conferință științifico–practică internațională, «Știință, educație, cultură»: Ed. 1, 21 octombrie 2022, Comrat: USC, Vol.1, 2023. 734–739 pp.

30 ГЕОРГИЕВА, С. Внедрение информационных технологий в процесс обучения осужденного. In: Traditie și inovare în cercetarea științifică, 8 octombrie 2021. Bălți: Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți, Ediția 10, Vol. II, 2021. 197–200 pp. ISBN 978–9975–50–272–6.

delor moderne de instruire, asigurarea accesului la resurse educaționale și formarea unui spațiu educațional informațional comun. Informatizarea educației reprezintă o componentă esențială a practicii pedagogice moderne și continuă să se dezvolte, deschizând noi oportunități pentru creșterea eficienței educației și pregătirea cursanților pentru provocările lumii contemporane.

Studiind tendințele motivaționale în educație, se poate observa că motivația condamnaților este mai evidentă decât cea a studenților din libertate, ceea ce îi face mai receptivi la procesul educațional. Condamnații iau decizia de a învăța în mod conștient, fără influența rudelor, prietenilor sau altor persoane. Ei manifestă un interes crescut pentru educație, probabil datorită conștientizării propriilor greșeli și dorinței de a-și îmbunătăți cunoștințele și abilitățile pentru a avea mai multe oportunități în viitor.

Particularitatea motivării mai puternice a condamnaților poate fi explicată prin faptul că aceștia se confruntă cu probleme serioase de viață și simt o nevoie acută de a-și schimba situația și de a-și îmbunătăți condițiile de viață. În acest context, educația joacă un rol esențial în procesul de resocializare și reintegrare în societate.

Un alt aspect important al cercetării l-a reprezentat analiza influenței educației asupra personalității condamnaților. Majoritatea respondenților au afirmat că participarea la procesul educațional are un impact pozitiv, ajutându-i să dezvolte abilități necesare pentru viața de după eliberare. Conform opiniilor a 78% dintre respondenți, educația este o metodă importantă de diversificare a rutinei zilnice și de dobândire a abilităților utile pentru o reintegrare reușită în societate.

Aceste rezultate indică existența unei motivații pentru învățare în cadrul instituțiilor penitenciare, care poate deveni un stimulent suplimentar pentru condamnați. Participarea la programele educaționale poate avea un efect pozitiv asupra dezvoltării personale și creșterii condamnaților, contribuind la reevaluarea comportamentului lor și la schimbări pozitive în viața acestora.

După evaluarea motivației și caracteristicilor personale, am decis să efectuăm o diagnoză a pregătirii intelectuale a condamnaților.

În cadrul cercetării privind disponibilitatea generală pentru utilizarea calculatorului, am inclus un criteriu ce vizează pregătirea specifică. Condamnaților care intenționează să devină studenți li s-a adresat întrebarea: „Ce cunoștințe dobândite în cadrul învățământului gimnazial, liceal sau alte cunoștințe v-ar fi utile pentru studierea și lucrul pe calculator?" Conform datelor obținute, cel mai frecvent parametru este interesul pentru TI, manifestat de 69% dintre respondenți. Experiența anterioară în utilizarea calculatorului este prezentă la 34% dintre condamnați. Cunoștințele de bază de limba engleză sunt menționate de 22% dintre respondenți, iar 6% au indicat alte cunoștințe care ar putea fi utile în lucrul pe calculator, dar care nu au fost specificate în cadrul sondajului.

În organizarea procesului educațional în instituțiile penitenciare, este important să se țină cont de particularitățile individuale ale condamnaților, inclusiv de starea lor psihologică și fundalul emoțional. De exemplu, în cazul condamnaților care con-

sumă droguri sau suferă de dependență de droguri, acești factori pot influența semnificativ motivația și capacitatea lor de a percepe materialul educațional.

Starea negativă emoțională și psihofiziologică asociată cu dependența de droguri poate îngreuna asimilarea cunoștințelor de către condamnați și capacitatea acestora de a face față stresului. În astfel de cazuri, este esențial să se ofere condamnaților sprijin psihologic suplimentar și să se monitorizeze starea lor de sănătate. Aceasta poate include activități speciale, destinate menținerii și îmbunătățirii bunăstării psihice, precum și adaptarea la procesul educațional și ajutor în depășirea dificultăților.

Analizând în detaliu datele statistice ale Administrației Naționale a Penitenciarelor privind nivelul de educație al condamnaților în Republica Moldova pentru anii 2022, 2023 și la 1 aprilie 2024, putem trage următoarele concluzii:

În anul 2022, numărul total al condamnaților a fost de 5042 de persoane. Dintre aceștia, distribuția nivelului de educație a fost următoarea: studii superioare aveau 113 persoane, ceea ce reprezintă 2,24% din totalul condamnaților.

În anul 2023, numărul total al condamnaților a fost de 4726 de persoane. Distribuția după nivelul de educație a fost următoarea: studii superioare aveau 130 de persoane, ceea ce reprezintă 2,75% din totalul condamnaților. Studii superioare nefinalizate aveau 55 de persoane, ceea ce reprezintă 1,16%. Studii medii profesionale aveau 674 de persoane, sau 14,26%. Studii medii generale aveau 990 de persoane, ceea ce constituie 20,95% din totalul condamnaților. Cel mai frecvent nivel de educație în rândul condamnaților a fost învățământul mediu incomplet, pe care îl aveau 2621 de persoane, adică 55,45%. Studii primare aveau 184 de persoane, adică 3,89%. Fără studii erau 72 de persoane, ceea ce constituie 1,52%[31]. Comparativ cu anul 2022, în 2023 se observă o creștere a numărului de condamnați cu studii superioare (până la 2,75%) și cu studii medii profesionale (până la 14,26%). Aceasta indică schimbări pozitive în nivelul de educație al condamnaților, deși învățământul mediu incomplet continuă să domine.

La 1 aprilie 2024, numărul total al condamnaților era de 4788 de persoane. Distribuția nivelului de educație a fost următoarea: studii superioare aveau 134 de persoane, ceea ce constituie 2,80% din totalul condamnaților. Studii superioare nefinalizate aveau 55 de persoane, sau 1,15%. Studii medii profesionale aveau 671 de persoane, adică 14,01%. Studii medii generale aveau 928 de persoane, ceea ce reprezintă 19,38% din totalul condamnaților. Cel mai frecvent nivel de educație în rândul condamnaților a fost învățământul mediu incomplet, pe care îl aveau 2665 de persoane, adică 55,67%. Studii primare aveau 259 de persoane, ceea ce reprezintă 5,41%. Fără studii erau 76 de persoane, ceea ce constituie 1,59%[32].

31 Date statistice privind persoanele condamnate deținute în instituțiile penitenciare la 01.01.2024 https://anp.gov.md/raport–statistic–date–statistice

32 Ibidem

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Analiza efectuată a cadrului legal de utilizare a tehnologiilor informaționale în educația condamnaților ne permite să formulăm următoarele **concluzii:**

1. Cercetarea științifică din Republica Moldova acoperă diverse aspecte ale procesului educațional din instituțiile penitenciare, concentrându-se doar pe reabilitarea și resocializarea condamnaților. Cu toate acestea, lucrările oamenilor de știință au identificat lacune în analiza unor probleme precum educația în sistemul penitenciar și relația acesteia cu utilizarea IT, motivația și disponibilitatea condamnaților de a studia folosind IT, perspectivele de studii superioare în resocializarea condamnaților, precum și aspecte ale învățământului la distanță, inclusiv aspecte didactice, metodologice, organizatorice și juridice.

2. Instrumentele juridice internaționale precum Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale recunosc dreptul oricărei persoane la educație. Aceste documente subliniază faptul că persoanele condamnate își păstrează drepturile la educație și trebuie să aibă acces la aceasta pe toată durata pedepsei închisorii. Organizațiile internaționale și organismele ONU insistă că educația pentru persoanele condamnate contribuie la resocializarea, reabilitarea și integrarea cu succes în societate după eliberare. Aceasta se bazează pe convingerea că educația ajută la dezvoltarea abilităților și cunoștințelor necesare pentru ca condamnații să devină membri cu drepturi depline ai societății și să reducă probabilitatea de recidivă. Experiența străină arată că utilizarea IT în procesul educațional pentru condamnați este un mijloc eficient de atingere a acestor obiective. În țările din Europa, America de Nord și Australia, programele de învățare la distanță sunt implementate activ, permițând condamnaților să primească educație fără a fi nevoiți să-și părăsească locurile de detenție. Utilizarea IT în educația condamnaților din țări străine se bazează pe principii precum accesibilitatea, siguranța, calitatea educației și personalizarea. Programele educaționale sunt dezvoltate în cooperare cu universități și instituții de învățământ de top, ceea ce garantează o calitate înaltă a conținutului educațional. Programele de formare sunt adaptate nevoilor individuale și nivelului de pregătire al condamnaților. Astfel, generalizarea experienței străine arată că utilizarea IT în procesele educaționale din instituțiile penitenciare contribuie nu numai la creșterea nivelului de educație al condamna-

ților, ci și la resocializarea și integrarea cu succes a acestora în societate după eliberare.

3. Utilizarea IT în procesele educaționale pentru condamnați permite creșterea eficienței acestora și contribuie la integrarea cu succes a condamnaților în societate. Pentru a implementa cu succes această abordare, este necesară soluționarea mai multor probleme științifice, inclusiv utilizarea optimă a tehnologiei, elaborarea unor programe adaptate, evaluarea eficacității instruirii, asigurarea securității datelor și pregătirea personalului. Rezolvarea acestor probleme va permite implementarea eficientă a IT în procesul educațional din instituțiile penitenciare și va contribui la resocializarea cu succes a condamnaților.

4. Îmbunătățirea metodelor procesului educațional folosind IT educațional, inclusiv tehnologiile de învățământ la distanță, este apanajul instituțiilor de învățământ. Informatizarea ar trebui să acopere și instituțiile penitenciare, unde utilizarea noilor IT pentru predarea condamnaților este nu numai convenabilă, ci de multe ori singura posibilă. Instituțiile de învățământ au dreptul de a utiliza tehnologiile de învățământ la distanță pentru toate formele de pregătire în conformitate cu standardele de stat stabilite în domeniul educației. Învățământul la distanță este o formă promițătoare de educație care poate fi utilizată cu succes în instituțiile penitenciare. Este important să se țină cont de caracteristicile contingentului de condamnați și să se elaboreze programe speciale și metode de predare care să răspundă nevoilor și capacităților acestora. De asemenea, este necesar să se asigure disponibilitatea mijloacelor tehnice și a infrastructurii adecvate pentru organizarea învățământului la distanță în aceste instituții.

5. Ținând cont de faptul că scopul utilizării învățământului IT la distanță într-o instituție de învățământ este de a oferi studenților posibilitatea de a stăpâni programe educaționale direct la locul șederii lor temporare, considerăm că în locurile de privare de libertate, învățământul la distanță este cel care ar trebui considerată metoda principală și cea mai acceptabilă. Pentru aceasta, administrația instituției penitenciare trebuie să creeze condițiile necesare pentru ca condamnații să primească educație în acest mod. Învățământul la distanță în instituțiile penitenciare folosind IT și conexiunea la internetul global oferă condamnaților posibilitatea de a primi educație în aproape orice zonă geografică fără a vizita instituția de învățământ și contact direct cu profesorii. Considerăm însă că este necesară înființarea unei rețele de internet în instituțiile penitenciare folosind adresarea IP, permițând accesul la anumite site-uri web. Aceasta oferă posibilitatea de a bloca accesul la rețelele sociale,

site-urile de găzduire video și alte platforme diverse, asigurând securitatea cibernetică și prevenind riscurile de fraudă, oferind în același timp doar dreptul la educație. În plus, învățământul la distanță deschide accesul la educație pentru condamnații care, din diverse motive, nu pot frecventa instituțiile de învățământ, cum ar fi din cauza unor probleme medicale sau a unei mobilități limitate. Crearea condițiilor necesare pentru învățământul la distanță în instituțiile penitenciare este un pas important în realizarea dreptului la educație pentru condamnați și îmbunătățirea calificărilor acestora.

6. Un sondaj al condamnaților, angajaților și specialiștilor instituțiilor penitenciare din Republica Moldova a arătat că condamnații au nevoie de acces la resurse educaționale și apreciază foarte mult posibilitatea de a folosi IT-ul pentru instruire. Angajații și specialiștii au remarcat că introducerea tehnologiilor informaționale poate îmbunătăți semnificativ procesul educațional, dar au subliniat nevoia de echipare tehnică și de pregătire a personalului pentru utilizarea eficientă a acestor tehnologii. Pregătirea motivațională și intelectuală a condamnaților pentru instruire și utilizarea IT joacă un rol cheie în eficacitatea procesului educațional. Pregătirea motivațională include dorința și interesul condamnaților de a obține o educație, precum și credința lor în posibilitatea de a-și schimba viața prin formare. Pregătirea intelectuală este determinată de nivelul de educație generală, capacitatea de a învăța, înțelege și asimila informații noi, precum și capacitatea de a lucra cu un computer și alte dispozitive tehnice. Acești factori interrelaționați afectează în mod semnificativ pregătirea condamnaților pentru instruire și utilizarea IT.

7. Dreptul la educație include nu numai accesul la instituțiile de învățământ, ci și posibilitatea de a primi educație sub diferite forme, inclusiv învățământ la distanță folosind IT. Cu toate acestea, nu toate țările au o legislație care definește în mod clar învățământul la distanță ca o modalitate de implementare a dreptului la educație. În astfel de cazuri, poate fi necesară interpretarea suplimentară a legii sau adoptarea unor reglementări pentru a garanta acest drept prin învățământ la distanță.

Legislația actuală a Republicii Moldova, inclusiv Codul Educației, nu definește conceptul de „învățare la distanță". Aceasta duce la faptul că mulți practicieni și reprezentanți ai comunității științifice interpretează diferit acest termen, uneori în două moduri, având doar o idee generală a acestei metode de învățare.

Considerăm necesară implementarea termenului „ Învățare la distanță " cu explicația acestuia în Codul Republicii Moldova „Cu privire la educație", și apoi includerea acestui concept în Codul Executiv al Republicii Moldova.

Acest lucru va permite condamnaților să primească educație sub formă de învățământ la distanță folosind tehnologii informaționale în orice formă de învățământ în conformitate cu legislația în domeniul educației. De asemenea, este necesar să se definească mecanismele și procedurile de implementare a acestui drept. În plus, conceptul de „ *Tehnologia informației* ” ar trebui inclus în legislație pentru a defini în mod clar rolul și utilizarea IT în procesele educaționale. În prezent, legislația Republicii Moldova nu reglementează clar învățământul la distanță în instituțiile penitenciare, ceea ce creează obstacole în organizarea și implementarea unor astfel de programe educaționale.

Este necesară elaborarea și aprobarea *unui Regulament* care să reglementeze organizarea învățământului la distanță în instituțiile penitenciare care utilizează IT.

8. Sistemul de învățământ din instituțiile penitenciare din Republica Moldova se confruntă în continuare cu problemele echipamentelor și infrastructurii IT insuficiente pentru a rezolva probleme de o asemenea amploare. Pentru a acoperi pe deplin studenții și profesorii de la toate nivelurile, sunt necesare investiții semnificative în tehnologii IT și conexiune la Internet. Finanțarea acestui angajament nu va fi ușoară, așa că este important să se stabilească o cooperare strânsă între organizații și sectorul al treilea pentru a coordona acțiunile și a oferi sprijin complet deținuților. Este necesar să se mobilizeze donatorii, instituțiile financiare internaționale, sectorul privat și schemele de finanțare inovatoare. În acest sens, propunem modificarea „Legii *privind Sistemul Administrației Penitenciarelor*", care va permite dotarea corespunzătoare a întregului fond auditoriului (săli de clasă, birouri, laboratoare, centre) cu echipamente informatice și conectarea acestora la Internet. este importantă pentru aplicarea materialului studiat în mod izolat și va reprezenta un pas semnificativ către implementarea învățământului la distanță în locurile de detenție. Introducerea platformelor electronice de management al învățării va îmbunătăți și organizarea procesului de învățare și va simplifica controlul acestuia.

9. Angajarea în activitate științifică în instituțiile penitenciare poate servi ca alternativă la angajare. Comparând rezultatele muncii și ale activității științifice, se poate observa similitudinea lor în eficacitate. Permisiunea legislativă pentru condamnații cu studii superioare de a se angaja în activitate științifică în loc de muncă este relevantă și utilă pentru îmbunătățirea calificărilor și a dezvoltării intelectuale. Acest lucru contribuie, de asemenea, la dezvoltarea potențialului științific al instituțiilor penitenciare, îmbunătățește condițiile de detenție și reduce riscul de recidivă a infracțiunilor.

10. În lipsa literaturii necesare în biblioteca instituției penitenciare, condamnații care studiază ar trebui să aibă posibilitatea de a accesa prin internet cărți, materiale didactice și alte materiale educaționale din instituțiile de învățământ sau bibliotecile publice. Acest lucru poate fi implementat prin acces online folosind computere. Această abordare le va oferi condamnaților resursele necesare pentru educația lor, permițându-le să se pregătească eficient pentru cursuri și să finalizeze sarcinile educaționale, ceea ce, la rândul său, le va îmbunătăți nivelul educațional și îi va pregăti pentru viața după eliberare.

Cercetările efectuate au rezolvat ***principala problemă științifică***, care constă în dezvoltarea mecanismelor juridice și organizatorice pentru utilizarea tehnologiei informației în educația condamnaților. Scopul principal al cercetării a fost îmbunătățirea suportului juridic și a condițiilor de utilizare a IT în procesele educaționale pentru persoanele care execută pedepse în instituțiile penitenciare.

Ca urmare a ***soluționării principalei probleme științifice, s-au propus recomandări*** de îmbunătățire a legislației Republicii Moldova, vizând îmbunătățirea reglementării juridice și a aplicării practice a IT în educația condamnaților.

Recomandăm modernizarea legislației Republicii Moldova (de lege ferenda), și anume:

1. Completarea **Codul Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014 „Cu privire la educație"** la **articolul 3** cu următoarele concepte:

„Învățarea la distanță este o formă de învățare care reprezintă interacțiunea dintre un profesor și un elev la distanță, cuprinzând toate componentele procesului de învățământ și implementată folosind tehnologii informaționale și alte mijloace care asigură interactivitate (e-mail, platforme electronice, internet) ."

„Tehnologia informației (IT) este un set de procese, metode și instrumente utilizate pentru a colecta, stoca, procesa , transmite și distribui informații. Include hardware, software, tehnologii de rețea și telecomunicații."

2. Suplimentarea **Codul Executiv al Republicii Moldova Nr. 443-XV din 24 decembrie 2004**

a) Să stabilească **partea 3 a articolului 240** într-o nouă versiune: „*La cererea persoanei condamnate, administrația instituției penitenciare și autoritățile publice locale creează condiții pentru ca acesta să obțină studii medii profesionale sau superioare (ciclul I și ciclul II de studiu), precum și învățământul postuniversitar (ciclul III — studii doctorale), inclusiv învățământul la distanță folosind tehnologia informației.*"

b) Se completează **partea 4 a articolului 240** cu următorul cuprins: „După cuvintele „un condamnat care a fost forțat să muncească", se completează cu sintagma „*și persoanele condamnate care desfășoară activități științifice, în cadrul învățământului postuniversitar din al treilea ciclu' li se acordă concediu pe durata examenelor în conformitate cu Codul muncii.*"

c) Se modifică **Partea 5 a articolului 240:** „După cuvintele „chitanțe de sponsorizare și donații cu asistența instituțiilor și organizațiilor interesate", se adaugă următoarea sintagma: „*Administrația instituțiilor penitenciare asigură accesul online nestingherit prin internet la cărți, mijloacele didactice și literatura educațională disponibile în instituțiile de învățământ sau bibliotecile publice, ținând cont doar de preferințele celor care studiază și desfășoară activități științifice ale persoanelor condamnate*".

e) Se completează **partea 6 a articolului 240** cu următoarele: „*Crearea condițiilor pentru ca condamnații să obțină studii medii și superioare, inclusiv învățământ la distanță folosind tehnologia informației, înființarea, reorganizarea și lichidarea instituțiilor de învățământ din sistemul administrației penitenciare se realizează în modalitate stabilită de Ministerul Justiției de comun acord cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.*"

d) Suplimentarea **Părții 6 a Articolului 208:** „După cuvintele „Persoanei condamnate îi este interzis accesul la Internet", se adaugă următoarea sintagma: „*Se face excepție pentru persoanele implicate în procesul de formare, cu cererea scrisă și permisiunea lor din partea conducătorul instituției penitenciare, sub rezerva respectării măsurilor de securitate și control*".

3. Următoarele puncte adiționale se introduc în **Legea Republicii Moldova nr. 300 din 21 decembrie 2017 „Cu privire la sistemul administrației penitenciarelor":**

a) În **partea 1 a articolului 14,** adăugați **paragraful (m[1])** cu următorul text: „*Colaborează cu donatorii, instituțiile financiare internaționale, sectorul privat și folosește scheme de finanțare inovatoare pentru a îmbunătăți infrastructura și programele de educație*".

b) În **partea 2 a articolului 14** se adaugă paragraful **(l[1]):** „*Asigură amenajarea și îmbunătățirea spațiilor pentru desfășurarea orelor de învățământ, inclusiv orele de învățământ de grup și individuale la distanță, dotate cu tehnologie informațională și conexiune la internet.*"

4. Ne propunem să luăm în considerare și să studiem posibilitatea aprobării în Consiliul de administrație al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova a ***Regulamentului „Cu privire la organizarea învățământului la distanță cu ajutorul tehnologiilor informaționale în instituțiile penitenciare".*** Prezentul Regulament sistematizează procesul de învățământ la distanță în instituțiile penitenciare, definind drepturile și obligațiile tuturor participanților la procesul de învățământ. Acesta stabilește mecanisme de monitorizare și protecție a datelor, asigurând confidențialitatea și securitatea informațiilor personale ale condamnaților. Regulamentul va servi ca document fundamental care reglementează toate aspectele organizării și implementării învățământului la distanță în instituțiile penitenciare. Acest lucru va ajuta la structurarea și standardizarea procesului, va oferi o bază legală și practică pentru utilizarea tehnologiei informației în procesele educaționale și va proteja drepturile condamnaților la educație.

Aceste recomandări pot îmbunătăți semnificativ organizarea procesului educațional în sistemul penitenciar. Prin utilizarea IT și interacțiunea eficientă cu instituțiile de învățământ, condamnaților li se poate asigura acces la o educație de calitate, care corespunde drepturilor lor constituționale. Astfel, aceste măsuri nu numai că contribuie la reabilitarea condamnaților, ci creează și condiții pentru resocializarea cu succes a acestora, care în cele din urmă va avea un impact pozitiv asupra societății în ansamblu.

Propunerile *de lege ferenda* menționate mai sus, precum și alte recomandări, au fost înaintate organelor guvernamentale competente pentru examinare și includere în procesul de modernizare a legislației.

Planul prospectiv de cercetare cuprinde următoarele etape:

a) Continuarea studierii practicii utilizării tehnologiilor informaționale în procesele educaționale pentru deținuți din diferite țări, inclusiv cele care nu au fost luate în considerare anterior, cu scopul de a identifica cele mai bune practici și de a le adapta.
b) Să studieze în detaliu evoluția utilizării IT în educația deținuților, inclusiv o analiză a tendințelor actuale, inovațiilor și perspectivelor de dezvoltare și transformare ulterioară a acestor tehnologii în sistemul penitenciar.
c) Elaborarea de propuneri și recomandări pentru modernizarea legislației Republicii Moldova (de lege ferenda) pentru îmbunătățirea reglementării legale și utilizarea eficientă a IT în educația deținuților, inclusiv aspectele legate de protecția datelor, accesibilitatea resurselor și sprijinul pentru metode de predare inovatoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului Adoptată prin rezoluția 217 A (III) a Adunării Generale a ONU la 10 decembrie 1948 Disponibil la: www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml
2. Convenția cu privire la drepturile copilului Adoptată și deschisă spre semnare, ratificare și aderare prin rezoluția 44/25 a Adunării Generale a ONU din 20 noiembrie 1989. Disponibil la: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/ childcon.shtml
3. Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale adoptat prin rezoluția 2200 A (XXI) a Adunării Generale din 16.12.1966.
4. Руководство UNODC, по оценке уголовного правосудия. Меры, связанные и не связанные с лишением свободы, социальная реинтеграция [UNODC, Custodial and Non-custodial Measures, Social Reintegration, Criminal Justice Assessment Toolkit, United Nations], Нью-Йорк, 2006 г.
5. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994 Publicat: 29-03-2016 in Monitorul Oficial Nr. 78 articol Nr. 140
6. Cod penal al Republicii Moldova nr.985 din 18-04-2002, Publicat: 14-04-2009 în Monitorul Oficial Nr. 72-74 Articolul Nr. 195
7. Codul de executare al Republicii Moldova din 24.12.2004 Publicat: 05.11.2010 în Monitorul Oficial Nr. 214-220
8. Codul Științei și Inovării Nr. 259 din 15-07-2004, Publicat la 30-07-2004 în Monitorul Oficial Nr. 125-129 articol Nr. 663
9. Codul Educației din 17 Iulie 2014 Nr. 152 Publicat: 24.10.2014 in Monitorul Oficial Nr. 319-324 Articolul Nr.: 634
10. Cod procedură penală al Republicii Moldova nr.122 din 14-03-2003 Publicat: 05-11-2013 în Monitorul Oficial Nr. 248-251 Articolul Nr. 699
11. Drept privind protecția datelor cu caracter personal Nr. 133 din 08-07-2011 Publicat: 14-10-2011 În: Monitor Oficial Nr. 170-175 articol Nr. 492
12. Legea privind sistemul administrației penitenciare nr.300 din 21.12.2017. Publicat: 16-02-2018 in Monitorul Oficial Nr. 48-57 Articolul Nr. 124
13. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Cu privire la aprobarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030. din 6 septembrie 2023 În: Monitorul Oficial, nr. 383-386. 12.10. 2023. Articolul nr. 650
14. Decret de Guvern Strategia de Dezvoltare a Industriei Tehnologiei Informației și Ecosistemului de Inovare Digitală pentru perioada 2018-2023. Anexa nr. 1. Nr.904/2018 Disponibil: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=111498

15. CERNEAVSCHI, V. *Reintegrarea socială a persoanelor ex-deţinute*. In: Probleme ale ştiinţelor socioumanistice şi modernizării învăţământului: materialele conf. şt. anuale a profesorilor şi cercetătorilor UPS „Ion Creangă”.; coord. şt. Ig. Racu. Chişinău: Tipogr. „Ion Creangă”, vol. 1, 2014. 449-456 p.
16. GHEORGHIEVA, S, POSTU, I, *Access to information technology and prospects of distance education in penal institutions in Moldova*. In: Legea şi Viaţa Publicaţie ştiinţifico-practică, № 1 (377), 2024. 17 p. ISSN 2587-4365.
17. ГЕОРГИЕВА, С. Внедрение информационных технологий в процесс обучения осужденного. In: Traditie şi inovare în cercetarea ştiinţifică, 8 octombrie 2021. Bălţi: Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi, Ediţia 10, Vol. II, 2021. 197-200 pp. ISBN 978-9975-50-272-6.
18. ГЕОРГИЕВА, С. *Информационные технологии и их воздействие на образовательный процесс осужденных лиц*. In: Vector European, Revistă ştiinţifico-practică, Nr. 2, 2023. 47-51 pp. ISSN 2345-1106. E-ISSN 2587-358X.
19. ГЕОРГИЕВА, С. *Исследование факторов психологического компонента у обучающихся осужденных при использовании ИТ*. În: Conferinţă ştiinţifico-practică internaţională, «Ştiinţă, educaţie, cultură»: Ed. 1, 21 octombrie 2022, Comrat: USC, Vol.1, 2023. 734-739 pp. ISBN 978-9975-83-254-0; 978-9975-83-255-7.
20. ГЕОРГИЕВА, С., ПОСТУ, И. *Использование информационных технологий в образовании осужденных: зарубежный опыт и правовое регулирование*. In: Revista Institutului Naţional al Justiţiei, nr. 4(67), 2023. 37-45 pp. ISSN 1857-2405.
21. ГЕОРГИЕВА, С., ЧИРКОВ, Е. *Правовые стандарты в области образования осужденных и их анализ*. In: Traditie şi inovare în cercetarea ştiinţifică, 8 octombrie 2021, Bălţi: Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălţi, Ediţia 10, Vol. II, 2021. 149-153 pp. ISBN 978-9975-50-272-6
22. МИРОНОВА, С., КОНСТАНТИНОВА, И. *Основные особенности организации образования в местах лишения свободы* În: Conferinţa «Ştiinţă, educaţie, cultură» Comrat, Moldova, 10 februarie 2017. Comrat: USC, Vol.2, 2017. 202-204 pp. ISBN 978-9975-83-040-9.
23. ПЕГОВ, А. А., ПЬЯНЫХ, Е. Г. *Использование современных информационных и коммуникационных технологий в учебном процессе (Краткий курс лекций),* 2010. 23 с.
24. ПОЛАТ, Е. С. *Понятийный аппарат дистанционного обучения*. Доступно: http://vio.uchim.info/Vio_19/cd_site/articles/art_1_21.htm.
25. ПОЛОЗЮК, В. *Научить учиться*. В: Преступление и наказание, № 7, 2006. 3 с.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI PE TEMA TEZEI

Articole în reviste științifice

1. **GHEORGHIEVA, Svetlana.**, POSTU Ion. *Использование информационных технологий в образовании осужденных: зарубежный опыт и правовое регулирование*. In: Revista Institutului Naţional al Justiţiei, (Categoria B). Nr. 4 (67), 2023, pp. 37-45, 0,75 c.a., ISSN 1857-2405
2. **GHEORGHIEVA, Svetlana**. *Информационные технологии и их воздействие на образовательный процесс осужденных лиц*. In: Vector European, Revistă ştiinţifico-practică, (Categoria B). Nr. 2 / 2023, pp. 47-51, 0,41 c.a., ISSN 2345-1106
3. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Education in penal institutions: a path to rehabilitation and reintegration* In: Revista Națională de Drept, (Categoria B). Nr. 2 (250), anul 24 (2023), pp. 138-146, 0,71 c.a., ISSN 2345-1971.
4. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Educational Opportunities in Correctional Facilities: Prospects of Distance Learning***.** In: Studii Juridice Universitare, (Categoria B)., Nr. 1, 2023, pp. 98-103. 0,35 c.a. ISSN 1857-4122.
5. POSTU, Ion., **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Tehnologii informaționale și sisteme educaționale multifuncționale în suportul dezvoltării procesului educațional în instituțiile penitenciare.* In: Supremația Dreptului, (Categoria B). Nr. 2, 2024, pp. 127-135, 0,57 c.a., ISSN 2345-1971.
6. MORARU, Victor., **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Challenges of providing education in prisons: analysis of the EHPC practice and perspectives for Moldova* In: Legea și Viața Publicație științifico-practică. (Categoria C). Nr. 2, (378) / 2024, pp. 17-23, 0,5 c.a. ISSN 2587-4365.
7. **GHEORGHIEVA, Svetlana.**, POSTU, Ion. *Access to information technology and prospects of distance education in penal institutions in Moldova.* In: Legea și Viața Publicație științifico-practică (Categoria C). Nr. 1, (377) / 2024, pp. 15-21, 0,71 c.a. ISSN 2587-4365.

Articole din lucrările conferințelor și din alte evenimente științifice:

1. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** Внедрение информационных технологий в процесс обучения осужденного. In: Materialele Conf. Șt. cu participare Intern, Conferința "Traditie și inovare în cercetarea științifică", din 8 octombrie 2021, Bălți. Moldova, Bălți: Universitatea de Stat „Alecu Russo", 2021, Ediția 10, Vol. II, pp. 197-200, 0,33 c.a., ISBN 978-9975-50-272-6.
2. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Образование осужденных, роль и место в системе основных средств исправления*. In: Conferinţă ştiinţifico-practică internaţională, Conferința «Știință, educație, cultură», 12 februarie 2021, Comrat. Comrat, Republica Moldova: USC, 2021, Vol.1, pp. 351-356, 0,41

c.a., ISBN 978-9975-3496-2-8; 978-9975-3496-1-1.
3. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Исследование факторов психологического компонента у обучающихся осужденных при использовании IT*. In: Conferinţă ştiinţifico-practică internaţională, Conferința «Știință, educație, cultură», Chisinau, Moldova, 21 octombrie 2022. Comrat: USC, 2023, Vol.1, pp. 734-739, 0,41 c.a., ISBN: 978-9975-83-254-0; 978-9975-83-255-7
4. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Формирование компьютерной грамотности осужденных как основное условие использования информационных технологий в процессе обучения*. In: Manifestare ştiinţifică internaţională, Conferința "Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală", Chișinău, Moldova, 8-9 decembrie 2021, Chișinău: CEP USM, 2022, pp. 198-208. 0,83 c.a., ISBN 978-9975-159-32-6.
5. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** *Организация обеспечения образования осужденных в зарубежных странах*. In: Manifestare ştiinţifică cu participare internaţională, Conferința «Știința juridică autohtonă prin prisma valorilor și tradițiilor europene», Chișinău, Moldova, 16 octombrie 2018, Chișinău, R. Moldova: ULIM, 2018, pp. 205-208, 0,25 c.a., ISBN 978-9975-3471-1-2.
6. **GHEORGHIEVA, Svetlana.** Образование в пенитенциарной системе: международные стандарты и опыт Молдовы. In: Conferinţă ştiinţifico-practică internaţională, Conferința «Știință, educație, cultură», Ed. 1, 09 februarie 2024, Chisinau. Comrat: USC, 2024, Vol.1, pp.720-725, 0,45 c.a., ISBN 978-9975-83-295-3.
7. CIRCOV, Evgheni., **GHEORGHIEVA, Svetlana**. *Теоретическая составляющая классификации осужденных*. In: Conferinţă ştiinţifico-practică internaţională Conferința "Știință, educație, cultură", 11 februarie 2022. Comrat, Republica Moldova: Universitatea de Stat din Comrat, 2022, Vol.1, pp. 532-536, 0,28 c.a., ISBN 978-9975-83-176-5; 978-9975-83-177-2.
8. **GHEORGHIEVA, Svetlana**, CIRCOV, Evgheni. *Правовые стандарты в области образования осужденных и их анализ***.** In: Materialele Conf. Șt. cu participare Intern. Conferința "Traditie și inovare în cercetarea științifică" din 8 octombrie 2021, Bălți, Moldova, 8 octombrie 2021, Bălți: Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți, 2021, Ediția 10, Vol. II, pp. 149-1530, 0,37 c.a., ISBN 978-9975-50-272-6.
9. **GHEORGHIEVA, Svetlana,** SULT, Gheorghe. *Дистанционное образование в пенитенциарных учреждениях Республики Молдова.* In: Manifestare ştiinţifică internaţională, Conferința "Știință, educație, cultură" dedicată aniversării de 26 ani de la fondarea Universităţii de Stat din Comrat, Comrat, Moldova, 10 februarie 2017, Comrat. Comrat: USC, 2017, Vol.2, pp. 209-212, 0,25 c.a., ISBN 978-9975-83-040-9.

ADNOTARE

Gheorghieva Svetlana, *Asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale în instruirea condamnaților*. Teza de doctor în drept. Specialitatea 554.01 — Drept penal și execuțional penal, Chișinău, 2024

Structura lucrării constă din: adnotări (în trei limbi), lista abrevierilor, introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 203 surse, 5 anexe, 172 pagini de text principal, declarație de responsabilitate, CV-ul autorului. Rezultatele obținute au fost publicate în 16 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: educație, condamnați, învățământ la distanță, instituții penitenciare, tehnologii informaționale (TI), asigurare juridică, resocializare, adaptare, legislație, proces educațional.

Scopul lucrării: Teza de doctorat are drept scop cercetarea complexă și multiaspectuală a cadrului asigurării juridice și a condițiilor de utilizare a tehnologiilor informaționale în instruirea persoanelor condamnate, care își ispășesc pedeapsa în instituțiile penitenciare.

Obiectivele cercetării: sintetizarea lucrărilor științifice în domeniul asigurării juridice și utilizării tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a condamnaților; cercetarea activităților practice ale instituțiilor penitenciare în domeniul organizării educației și asigurării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în instruirea condamnaților; generalizarea experienței internaționale de organizare, asigurare juridică și utilizare a tehnologiilor informaționale în procesul de instruire a condamnaților; efectuarea unui sondaj în rândul condamnaților, personalului și specialiștilor din instituțiile penitenciare din Republica Moldova; pregătirea directivelor pentru îmbunătățirea activității instituțiilor penitenciare în ceea ce privește realizarea dreptului la educație și asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale în instruirea condamnaților; elaborarea concluziilor, propunerilor și recomandărilor pentru perfecționarea legislației Republicii Moldova pentru eliminarea lacunelor în reglementarea și asigurarea juridică a utilizării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților.

Noutarea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute este determinată de sența cercetării, care reprezintă unul dintre primele studii complexe a asigurării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în procesele educaționale pentru condamnați în Republica Moldova, identificarea și propunerea unor modificări legislative concrete pentru eliminarea lacunelor existente, studiul și adaptarea experienței internaționale și a impactului tehnologiilor informaționale asupra resocializării condamnaților, contribuind astfel semnificativ la completarea teoriei și practicii dreptului execuțional penal și a tehnologiilor educaționale în sistemul penitenciar.

Problema științifică principală soluționată constă în elaborarea caracteristicilor specifice ale asigurării juridice privind utilizarea tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. Aceasta presupune stabilirea unei reglementări juridice concrete, distincte de alte sisteme educaționale și juridice, pentru a fi aplicată corect în diverse situații legale. Studiul dezvoltă cunoștințele științifice despre conținutul și natura juridică a educației în instituțiile penitenciare, analizează experiența internațională și propune modalități de îmbunătățire a cadrului normativ pentru integrarea eficientă a TI în procesele educaționale.

Semnificația teoretică a cercetării derivă din necesitatea dezvoltării unor noi abordări conceptuale și justificarea schimbărilor sistemice în legislație în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale în educația condamnaților. Concluziile și rezultatele cercetării pot fi aplicate la elaborarea și perfecționarea actelor normative în domeniul educației penitenciare.

Valoarea aplicativă: Concluziile și recomandările pot fi utilizate pentru reformarea sistemului penitenciar și perfecționarea legislației; rezultatele cercetării pot fi aplicate pentru organizarea procesului de învățământ în sistemul penitenciar și pregătirea personalului.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele acestei lucrări au fost prezentate în reviste, materiale ale conferințelor științifice și articole științifice. De asemenea, ele pot fi utilizate ca recomandări pentru îmbunătățirea legislației Republicii Moldova și pot servi ca bază pentru cercetări ulterioare în domeniul asigurării juridice a utilizării tehnologiilor informaționale în instituțiile penitenciare.

ANNOTATION

Svetlana Georgieva, *Legal Support for the Use of Information Technologies in the Education of Convicts*. Dissertation for the degree of Doctor of Law; Specialty 554.01 — Criminal Law and Penitentiary Law, Chișinău, 2024

The structure of the work consists of: annotations (in three languages), list of abbreviations, introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 203 sources, 5 appendices, 172 pages of main text, declaration of responsibility, CV of the author. The results obtained have been published in 16 scientific papers.

Keywords: education, convicts, distance learning, penitentiary institutions, information technologies, legal provision, resocialization, adaptation, legislation, educational process.

Aim of the study: The aim of this dissertation is a comprehensive and multifaceted investigation of the legal framework and conditions for the use of information technologies in the education of individuals serving sentences in penitentiary institutions.

Research objectives: to synthesize scientific works in the field of legal provision and the use of information technologies in the process of educating convicts; to study the practical activities of penitentiary institutions in the field of organizing education and legal provision for the use of information technologies in educating convicts; to summarize foreign experience in the organization, legal provision, and use of information technologies in the process of educating convicts; to conduct surveys of convicts, staff, and specialists in penitentiary institutions in the Republic of Moldova; to prepare directives for improving the activities of penitentiary institutions in the implementation of the right to education and the legal provision for the use of information technologies in educating convicts; to develop conclusions, proposals, and recommendations for improving the legislation of the Republic of Moldova to eliminate gaps in regulation and legal provision for the use of information technologies in the education of convicts.

The scientific novelty and originality of the obtained results are determined by the relevance of the research, which is one of the first comprehensive studies on the legal framework for the use of information technologies in educational processes for prisoners in the Republic of Moldova. The study identified gaps in the legislation and proposed specific amendments to address them. It also examined and adapted international experience, as well as analyzed the impact of information technologies on the resocialization of prisoners, making a significant contribution to the development of the theory and practice of penal law and educational technologies within the penitentiary system.

The main scientific problem addressed in the study involves the development of specific features of the legal framework for the use of information technologies in the education of prisoners. This entails establishing distinct legal regulations that differ from other educational and legal systems to ensure their correct application in various legal contexts. The research deepens scientific knowledge about the content and legal nature of education within penitentiary institutions, analyzes international experience, and suggests ways to improve the regulatory framework for the effective integration of IT into educational processes.

Theoretical significance of the research derives from the need to develop new conceptual approaches and justify systemic changes in legislation in the field of using information technologies in the education of convicts. The conclusions and results of the research can be applied in the development and improvement of normative legal acts in the field of penitentiary education.

Practical significance: The conclusions and recommendations can be used for the reform of the penitentiary system and the improvement of legislation; the research results are applicable for the organization of the educational process in the penitentiary system and the training of staff.

Implementation of research results: The results of this work have been presented in journals, scientific conference materials, and scientific articles. They can also be used as recommendations for improving the legislation of the Republic of Moldova and serve as a basis for further research in the field of legal provision for the use of information technologies in penitentiary institutions.

АННОТАЦИЯ

Георгиева Светлана, *Правовое обеспечение использования информационных технологий в образовании осужденных*. Диссертация на соискание ученой степени доктора права; Специальность 554.01 — Уголовное право и уголовно-исполнительное право, Кишинев, 2024

Структура работы состоит из: аннотаций (на трех языках), списка сокращений, введения, 3-х глав, общих выводов и рекомендаций, библиографии из 203 источников, 5 приложений, 172 страниц основного текста, декларации об ответственности, CV автора. Полученные результаты опубликованы в 16 научных работах.

Ключевые слова: образование, осужденные, дистанционное обучение, пенитенциарные учреждения, информационные технологии (ИТ), правовое обеспечение, ресоциализация, адаптация, законодательство, образовательный процесс.

Цель работы: Целью данной диссертации является комплексное и многоаспектное исследование правового обеспечения и условий использования информационных технологий в обучении осужденных, отбывающих наказание в пенитенциарных учреждениях.

Задачи исследования: синтезировать научные работы в области правового обеспечения и использования ИТ в процессе обучения осужденных; исследовать реализацию практической деятельности пенитенциарных учреждений в области организации образования и правового обеспечения использования ИТ в обучении осужденных; обобщить зарубежный опыт организации, правового обеспечения и использования ИТ в процессе обучения осужденных; провести анкетирование осужденных, сотрудников и специалистов пенитенциарных учреждений РМ; подготовить директивы по усовершенствованию деятельности пенитенциарных учреждений по реализации прав на образование и правового обеспечения использования ИТ в обучении осужденных; разработать выводы, предложения и рекомендации по усовершенствованию законодательства Республики Молдова для устранения пробелов в регулировании и правовом обеспечении использования ИТ в образовании осужденных.

Научная новизна и оригинальность полученных результатов определяется актуальностью исследования, которое является одним из первых комплексных исследований правового обеспечения использования ИТ в образовательных процессах для осужденных в Республике Молдова. В работе выявлены пробелы в законодательстве и предложены конкретные изменения для их устранения, изучен и адаптирован международный опыт, а также проанализировано влияние ИТ на ресоциализацию осужденных, что вносит значительный вклад в развитие теории и практики уголовно-исполнительного права и образовательных технологий в пенитенциарной системе.

Основная решенная научная проблема в исследовании, заключается в разработке специфических особенностей правового обеспечения использования ИТ в образовании осужденных. Это предполагает установление конкретного правового регулирования, отличающегося от других образовательных и правовых систем, для их корректного применения в различных юридических ситуациях. Исследование углубляет научные знания о содержании и юридической природе образования в пенитенциарных учреждениях, анализирует международный опыт и предлагает пути улучшения нормативно-правовой базы для эффективной интеграции ИТ в образовательные процессы.

Теоретическая значимость исследования исходит из необходимости разработки новых концептуальных подходов и обосновании системных изменений законодательства в области использования ИТ в образовании осужденных. Выводы и результаты исследования могут быть применены при разработке и совершенствовании нормативно-правовых актов в сфере пенитенциарного образования.

Практическая значимость: Выводы и рекомендации могут быть использованы для реформирования пенитенциарной системы и совершенствования законодательства; результаты исследования могут быть применены для организации учебного процесса в пенитенциарной системе и подготовки персонала.

Внедрение научных результатов: Результаты данной работы были представлены в журналах, материалах научных конференций и научных статьях. Также они могут быть использованы в виде рекомендаций по улучшению законодательства Республики Молдова и служить основой для дальнейших исследований в области правового обеспечения использования ИТ в пенитенциарных учреждениях.

GHEORGHIEVA SVETLANA

ASIGURAREA JURIDICĂ A UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR INFORMAȚIONALE ÎN INSTRUIREA CONDAMNAȚILOR

554.01 DREPT PENAL ȘI EXECUȚIONAL PENAL

REZUMATUL
teze de doctor în drept

Aprobat spre tipar: 2024	Formatul hârtiei 60x84 1/16 Hârtie ofset.
Tipar digital	Tiraj: 50 exemplare
Coli de tipar:	Tipografia: USM